

פרוטוקול מס' 176

מישיבת ועדה השיווקיים הציבוריים
יום א', ז' באדר א' תשל"ו - 8.2.76, שעה 11.00

נכחו:

חברי הוועדה:
ח. גרוסמן - היו"ר
י. בארי
מ. גז
ל. דיציאן
א. ורדיגר
ה. זיידל
מ. ידיד
ה. שמעוני

מוזמנים:
ש. נעמן - היועץ המשפטי למשרד הבריאות
ד"ר יובל - משרד הבריאות
גב' קרנוח - משרד הבריאות
ט. שפניץ - משרד המשפטים

מזכיר הוועדה: ש. כרם

רשמה: צ. ספרן

סדר היום: חוק לחיקוק פקודת המעסקים ברפואה (מס' 4), תשל"ה - 1974.

אני פותחת את הישיבה.

היו"ר ח. גרוסמן:

חוק לתיקון פקודת המתעסקים ברפואה (מס' 4), תשל"ה-1974

בזמנו דנו בהסתייגות שהגיש חבר-הכנסת פעיל והחלטנו להוריד אותה. עלינו להחליט אם אנחנו מאפשרים לו להביא את הסתייגותו למליאה או לא.

מה היחה ההסתייגות?

ל. דיציאן:

ההסתייגות היא לסעיף 5 ובה נאמר:

היו"ר ח. גרוסמן:

"מנהל שהחליט, לפי סעיפים 5' או 5ט', לדרוש מאדם המבקש רשיון לעסוק ברפואה או המורשה לעסוק ברפואה להתייב לפני ועדה רפואית לפי סעיף 5' לשם בדיקה, רשאי: (1) אם יש לו יסוד להניח כי מידע העשוי להעיד על מצב בריאותו של אותו אדם הנמצא בידו של המוסד הרפואי או רופא שטיפל בו לדרוש מהם שימסרו את המידע לוועדה הרפואית; (2) אם יש לו יסוד להניח כי מסמך העשוי להעיד על מצב בריאותו של אותו אדם נמצא בידי אדם אחר, לדרוש ממנו שימסור את המסמך לוועדה הרפואית".

איך מקובל לנהוג לגבי הסתייגות של חבר-הכנסת שאינו חבר הוועדה?

ה. זיידל:

לפי החלטת הוועדה.

היו"ר ח. גרוסמן:

אולי אפשר להזמין אותו לוועדה כדי לשמוע את ההנמקה להסתייגות?

ה. זיידל:

כבר דנו בה והחלטנו להוריד אותה.

היו"ר ח. גרוסמן:

סעיף 78 בחקנון הכנסת קובע שהוועדה יכולה לאפשר או לא לאפשר לחבר-כנסת שאינו חבר ועדה להביא הסתייגות למליאה.

ס. שפניץ:

אני מציעה שנאפשר לחבר-הכנסת פעיל להביא את ההסתייגות.

היו"ר ח. גרוסמן:

הוחלט: לאפשר לחבר-הכנסת פעיל להגיש את הסתייגותו לסעיף 5.

סעיף 8 - תיקון סעיף 18 לפקודה:

בסעיף 18 לפקודה החעוררה הבעיה איך לאפשר למנהל הכללי - במקרה שאינו רופא -

היו"ר ח. גרוסמן:

להתקין תקנות, כאשר בשום מקום לא נאמר שהוא חייב להיות רופא ולכן היחה הוועדה מוכנה להכניס את החוספת האומות כי במקרה כזה חייב יהיה המנהל הכללי להתייעץ עם המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית. פרופ' מנצ'ל סען שיש בכך סרבול, כי קשה בכל מקרה להתייעץ עם המועצה המדעית, מה גם שיכול להיות מקרה של מגיפה, שאז צריך לתת סמכויות אד-הוק לכוחות עזר. טענת הוועדה היחה, שהיא אינה עומדת על ענין זה של החליעצות עם המועצה המדעית, בתנאי שיהיה ברור שמתקין התקנות הוא רופא.

בהחאם לכך הביא משרד הבריאות את חיקון סעיף 18 בו מופיעה פיסקה (4) האומרת: "אם המנהל הכללי למשרד הבריאות אינו מורשה לעסוק ברפואה, יהיו תקנות לפי סעיף קטן 2 ולפי סעיף קטן 3 טעונים החליעצות עם יושב-ראש המועצה המדעית של ההסתדרות הרפואית ובהעדרה עם מי שלדעת שר הבריאות ממלא את תפקידיה".

ה. זיידל:

אני מציע למחוק את הסיפה "ובהעדרה עם מי שלדעת שר הבריאות ממלא את תפקידיה".

ואם ההסתדרות הרפואית תחליט על גוף
אחר, לא על המועצה המדעית?

היו"ר ח. גרוסמן:

ה. זיידל:
לא יתקיים, יצטרכו לקבוע חקנות חדשה. אנחנו מצלמים את המצב כפי
שהוא היום ושבנו קיים גוף כזה. מדוע להטיל ספק?

מ. ידיד:
אני חומך בהצעת חבר-הכנסת זיידל
למחוק את הסיפה.

ט. שפניץ:
מכיוון שהמועצה המדעית אינה גוף
סטטוטורי אלא גוף וולונטרי לחלוטין
לא רצינו להגיע למצב שבמקרים מסויימים השר לא יוכל להתקין חקנות
כי יאין לו עם מי להתייעץ. קרוב לוודאי שחיה מועצה מדעית וקרוב
לוודאי שאם לא תהיה, יקח השר אותו אדם שממלא אותה פונקציה ויחייץ
אתו, אבל לא רצינו להגיע למצב שאי אפשר להתקין חקנות מכיוון שהגוף
אינו קיים. מסיבה זו כותבים לפעמים "הגוף הציג ביוחר" ולא כותבים
את הגוף המפורש.

ל. דיציאן:
הטיעון אינו מחקבל על הדעת, כי המועצה
המדעית של ההסתדרות הרפואית כבר
מופיעה בחוק. זו לא הפעם הראשונה.

ט. שפניץ:
ההסתדרות הרפואית מופיעה; המועצה
המדעית אינה מופיעה.

ל. דיציאן:
אפשר או למחוק את הסיפה או לכחוב
שיש להתייעץ עם המועצה שבאה מטעם

ההסתדרות הרפואית.

ש. נעמן:
במקרה כזה אם ההסתדרות הרפואית לא
חרצה לשלוח אנשים היא יכולה לטרפד

אח כל העניין.

היו"ר ח. גרוסמן:
למעשה הוויכוח כולו תיאורתי כי לא
היה בעבר ואין להניח שיקרה בעתיד
שהמנכ"ל יהיה אדם שאינו מורשה לעסוק ברפואה. בכל זאת, כדל שיהיו
כל הבטחונות, אנחנו אומרים שאם מנכ"ל משרד הבריאות אינו מורשה
לעסוק ברפואה, יהיו החקנות טעונות התייעצות עם יושב-ראש המועצה
המדעית.

ה. זיידל:
אם כך, בוודאי שאפשר למחוק את הסיפה.

היו"ר ח. גרוסמן:
גם האפשרות שהמועצה המדעית תחפוקה
היא תיאורית.

מ. ידיד:
אז אפשר למחוק את סעיף קטן (4) כולו.

היו"ר ח. גרוסמן:
הסעיף בא לפי תביעת הוועדה.

ה. זיידל:
בתחילה הועלתה ההצעה שתהיה חובת
התייעצות עם ההסתדרות הרפואית. לאחר
מכן הציעו שחובת ההתייעצות תהיה עם המועצה המדעית. אחרי כן הצעת
שההתייעצות תהיה עם יושב-ראש המועצה המדעית. מכיוון שכבר הגענו לסעיף
פורה אני מציע שנאשר את הסעיף ונמחוק את הסיפה.

אם דווקא מעוניינים בסיפה, אפשר לכחוב:
"בהעדר מועצה מדעית, תקבע ההסתדרות הרפואית". ההסתדרות הרפואית קיימת
ומעוגנת בחוק.

אינני מבינה מדוע יוכל מישהו לטרפד
אח החקנת החקנות אם אנחנו יודעים

היו"ר ח. גרוסמן:

שהמנכ"ל הוא תמיד רופא ואז אינו זקוק כלל להחליט על צוות. יש גם לזכור
שהחליטות איננה אישור.

יכול להיות מצב שהמועצה המדעית חכריו
על, אי שיחוף פעולה עם משרד הבריאות.

ש. נעמן:

יכול גם להיות מצב שהשר הוא רופא
והמנכ"ל אינו רופא.

א. ורחיגר:

במקרה כזה יצטרכו לחקן את החוק.

היו"ר ח. גרוסמן:

זה אחד המקרים הבודדים בחקיקה הישראלית
שמי שאינו שר יכול להתקין חקנות.

ל. דיציאן:

עד עכשיו לא נאחזת בנקודה זו. רציח
שמחקין החקנות יהיה רופא.

היו"ר ח. גרוסמן:

אינני רואה שבפקודה מופיע בכלל הביטוי
"מנהל כללי".

ל. דיציאן:

הוא מופיע בהגדרות.

ש. נעמן:

בהגדרות נאמר: "מנהל" פירושו מנהל
שירותי הרפואה וכולל את המשנה למנהל וכל
פקיד של משרד הבריאות, שאותו מיה המנהל לבצע חפקידים כל שהם לפי פקודה
זו".

ל. דיציאן:

האם אתה חושש שאפשר יהיה להטיל על מישהו
אחר?
כן.

היו"ר ח. גרוסמן:

ל. דיציאן:

אני הבנתי שאם משרד הבריאות כתב "המנהל
הכללי" הוא צמצם את הענין רק למנהל הכללי
ולא הרחיב אותו למנהל לפי ההגדרה הכללית.

ט. שפניץ:

נכון. בעוד שבהגדרה הכללית מוזכרים עוד
ממלאי חפקידים, כאן מדובר במפורש על

היו"ר ח. גרוסמן:

המנכ"ל של משרד הבריאות, כך שסמכות זו ניתנת רק לו.

ככלל, סמכות להתקין חקנות אינה ניתנת
להאצלה.

ש. נעמן:

על מנת למנוע הסתבכויות אני מציע שנשחמש
באותו נוסח המופיע בסעיף 11א לפקודה לגבי

ל. דיציאן:

חארי מומחה בענפי הרפואה. שם נאמר: "שר הבריאות ושאי, לאחר החליטות
בהסדרות הרפואית בישראל, לקבוע בחקנות... כלומר, אם המנכ"ל אינו מורשה
לעסוק ברפואה, יהיו החקנות טעונות החליטות עם ההסדרות הרפואית. במקרה
כזה לא יכולה להחפורר הבעיה שאין מועצה מדעית.

כנגד זה טענו שההסדרות הרפואית היא
גוף מקצועי.

ש. נעמן:

לחבר-הכנסת דיציאן: יש הבדל בין הענין
של חארי מומחה ובין הענין של החקנות.

גב' קרנות:

בענין של חארי מומחה ההסדרות מעוניינת, אבל אינני יודעת בכמה היא
חיה מעוניינת במקרים בוערים לנו.

נצביע את סעיף קטן (4) בשחי האפשרויות:
עם הסיפה ובלי הסיפה.

היו"ר ח. גרוסמן:

ה צ ב ע ה

בעד ההצעה להשאיר את הסעיף כמות שהוא - 5

בעד ההצעה למחוק את הסיפה - 3

ההצעה להשאיר את סעיף קטן (4) כמות שהוא נחקבלה.

הסתייגות לחברי הכנסת זיידל, דיציאן,
ידיד.

סעיף 7 - חיקון סעיף 9 לפקודה:

היו"ר ח. גרוסמן:
מר נעמן הגיש לנו נוסח אלטרנטיבי לחיקון סעיף 9 לפקודה. לאחר שראיתי את הנוסח אמרתי שעלי להתייעץ עם יושב-ראש ועדת הכנסת אם אין בנוסח זה, שאינו מופיע בנוסח הכחול, משום נוסח חדש. יושב-ראש ועדת הכנסת אמר לי, שאם הנוסח מחייבם לנושא שבו דן החוק כולו אין כל בעיה, אלא אם מישו מחברי הוועדה יטען שלפי דעתו זה נושא חדש והוא רוצה שועדת הכנסת תחליט בענין. אם תהיה כאן התנגדות לחוספת מבחינה פרוצידוראלית, לא לגופה, נצטרך ללכת לוועדת הכנסת. אני אינני רואה בה נוסח חדש, כי היא משמעותית לדעתי לנושא כולו.

ש. נעמן:
הצורך בחיקון זה החעורר לאחר שהוועדה דנה בסעיף 3 לחיקון ונחקלה בסעיף הדן בוועדה הרפואית. הוועדה מצאה כי לא הוענקו לוועדה הרפואית הסמכויות להזמין ולחקור עדים, שהם הכלים הנחוצים לוועדה הרפואית למלא את חפיקה ולכן הוחלט להוסיף לסעיף 5 לפקודה בסעיף קטן (ב): "לצורך בדיקה כאמור תהא לוועדה הרפואית סמכות (1) להזמין אדם לבוא לפני הוועדה ולהעיד או להציג דבר; (2) לחייב עד להעיד בשבועה או בהן צדק בהתאם להוראות החיקוק החל בבית-משפט אזרחי לענין זה; (3) לבקש מבית משפט מחוזי שבחחום שיפוטו היא יושבת ליתן צו לפי סעיף 13 לפקודת הראיות (נוסח חדש), תשל"א-1971; (4) לפסוק דמי נסיעה ולינה ושכר בטלה לעדים שהוזמנו מכוח סעיף זה כמו לעד שהוזמן לפני בית-משפט; (ב) דרשה הוועדה הרפואית מאדם להעיד או להציג דבר וסרב לעשות כן ללא צידוק המנית את דעת הוועדה, ושאי בית משפט מחוזי שבחחום שיפוטו יושבת הוועדה לצוות על פי בקשת המנהל או יושב-ראש הוועדה הרפואית לכפות את הציות להוראות הוועדה בדרך שתיראה לו, לרבות מעצרו של הסרבן".

במצב דומה לזה של הוועדה הרפואית - לפני שהוספה החוספת - יכולה להימצא הוועדה המשמעתית שדנה בענין החליה או ביטול רשיון לפי סעיף 9 לפקודה. לא רצינו שיתקבל מצב שכאשר לוועדה הרפואית יש סמכות להזמין עדים ולהשתמש בעזרתה של בית-משפט מחוזי, לא תהיה סמכות כזאת לוועדה לפי סעיף 9. לכן אנחנו מציעים להוסיף כאן אותו נוסח שהוספנו בסעיף 5 לפקודה.

היו"ר ח. גרוסמן: האם זה אותו נוסח?

ש. שפניץ: בשינויים המתחייבים.

י. בארי: מה פשר המלים "לענין זה" בסיפה של פיסקה (2)?

ש. שפניץ: לא נוחנים סמכות כללית, אלא לענין מסויים שבו הוועדה דנה.

י. בארי: מהנוסח משחמע שמדובר על הוראות החיקון לענין זה החל בבית-משפט אזרחי. מהו הענין הזה שבו חל החיקוק בבית-משפט אזרחי?

ש. נעמן:
ייתכן שצריך לחקק את הנוסח. הכוונה היא להגביל את ההוראה לענין שנדון בפני הוועדה ושבגללו הוזמן העד להעיד.

מ. ידיד:
גם בסעיף (א) (3) וגם בסעיף (ב) מדובר על בית-משפט מחוזי. מדוע דווקא בית-משפט מחוזי, האם זה לא מסתביל יותר? האם בית-משפט שלום אינו מספיק?

ט. שפניץ:
ועדה, בראשותו של השופט לנדאו, שדנה בענין רשויות מעין שיפוטיות המליצה כי במידה שיושב-ראש הוועדה אינו משפטן רצוי לפנות לבית-משפט מחוזי. לקחנו המלצה זו מדו"ח הוועדה ששקלה את הענין במשך הרבה זמן.

הוחלט: לאשר את ההצעה החילוּפית שהגיש משרד הבריאות בדבר הוספת סעיף 1 (א) לסעיף 9 לפקודה.

ש. נעמן:
אבקש להביא בפני הוועדה חיקון טכני. בסעיף 7 לחיקון החליטה הוועדה כי בסעיף 9 לפקודה בפיסקה (1) במקום "התמיד להפר" יבוא "הפר". בדקתי את החוצאות המשפטיות שעשויות להיות לכך - אני מודה שכאשר הכנו את ההצעה לא בדקנו את כל ההשלכות המשפטיות - והגעתי למסקנה שאם נמחק את המלים "התמיד להפר" אפשר יהיה להעמיד לדין רופא גם בענין של מה בכך. לדוגמה: רופא יועמד לדין משמעתי גם אם לא הודיע למשרד הבריאות על שינוי כתובת; מאידך לא תהיה ברירה לשר הבריאות אלא למנות לענין זה ועדה של שלושה רופאים.

היו"ר ח. גרוסמן:
"התמיד להפר" - הכוונה שהפר כמה פעמים. אבל אם רופא הפר פעם אחת. זה היתה זו

הפרה רצינית?

ש. נעמן:
במקרה כזה יש אפשרות להעמיד אוחו למשפט פלילי.

מ. ידיד:
כאשר הסברת לנו את החוק אמרת דברים אחרים לגמרי.

ש. נעמן:
אני אומר שזה לטובת הענין, כי איננו רוצים לרדוף את הרופאים בענין של מה בכך.

ל. דיציאן:
אף אחד לא מכריח את משרד הבריאות להעמיד אדם לדין.

ש. נעמן:
אין לו ברירה, זו לשון החוק. בסעיף 9 לפקודה נאמר: "מקום שנראה לשר הבריאות" הוא אינו יכדל לומר שלא ראה את פסק הדין של בית-משפט שבו הורשע אדם, אין לו ברירה. זו עובדה משפטית.

היו"ר ח. גרוסמן:
ואם אדם עבר עבירת חנועה, השר גם כן חייב?

ש. נעמן:
מדובר על עבירה לפי חוק זה. לפי החיקון לא תהיה לשר ברירה אלא לנהוג בהחלט לטעמי.

היו"ר ח. גרוסמן:
כתוב: "מקום שנראה לשר הבריאות". אם לא נראה לו, הוא לא צריך.

ש. נעמן:
אבל אם מביאים בפני השר פסק דין, הוא לא יכול לומר שלא דאה את פסק הדין.

ל. דיציאן:
אם ברישה כתוב: "מקום שנראה לשר הבריאות" הוא אינו חייב. בשום חוק פלילי אין חובה אבסולוטית להעמיד לדין, אפילו לא ברצח.

ש. נעמן:
 לשר הבריאות אין שיקול דעת. אם כתוב "התמיד להפוך" הפירוש הוא שאם אדם עבר פעם אחת עבירה ויש פסק דין של ביה-משפט, איננו יכולים להעמיד אותו לדין. אבל אם אדם התמיד באותה עבירה פעמיים-שלוש, כלומר הוא עומד במריו, מעמידים אותו בפני ועדה. אנחנו רוצים שיהיה כתוב "הפוך", כדי שאם מדובר בהפרה חד-פעמית לא תהיה זו סיבה להעמיד את הרופא לפני ועדה של שלושה עם כל הפרוצידורה שכרוכה בכך.

היו"ר ח. גרוסמן:
 מה הדריך אתכם מלכתחילה לחקן "הפוך" במקום "התמיד להפוך"?

ש. נעמן:
 זו היחה טעוח משפטית. בדקתי את התוצאות וראיתי שהדבר לא יהיה צודק לא לגבי

הרופא ולא לגבי השר.

ל. דיציאן:
 אם נאמר "מקום שנראה לשר" משתמע שהשר לא חייב.

היו"ר ח. גרוסמן:
 האם "מקום שנראה לשר הבריאות" מספיק כדי לא להעמיד אדם לדין אם מישהו הפך פעם אחת את החוק וזה לא נראה לשר נורא כל כך, או שצריך להבטיח ולומר: במפורש שרק אם התמיד האדם להפוך יכול השר להעמיד אותו בפני ועדה?

ט. שפניץ:
 צריך לקרוא את הסעיף כך: "מקום שנראה לשר הבריאות, לאחר חלונחו של המנהל, או של כל אדם הרואה את עצמו מקופח, כי אדם המורשה לעסוק ברפואה - (ד) התמיד להפוך את הוראותיה של פקודה זו או לחדול מלמלא אחריהן".

היו"ר ח. גרוסמן:
 ציי מעמידה להצבעה את הצעת משרד הבריאות להשאיר בפסקה (1) לסעיף 9 לפקודה "התמיד להפוך" ולא לחקן ולכתוב "הפוך".

ה צ ב ע ה

הוחלט: בסעיף 9 לפקודה סעיף קטן (1)(ד) ישארו המלים "התמיד להפוך".

הסתייגות לחבר-הכנסת ח. שמעוני.

הישיבה ננעלה בשעה 12.00